

Praktyczny biuletyn dla sędziów

Marek Lewandowski

SĘDZIA SĄDU OKRĘGOWEGO W TORUNIU

Kilka uwag na temat projektu zmian w ustawie o skardze na przewlekłość postępowania¹

Na wstępie należy zauważyć, że przedstawiony przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego (KKPC) projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z 15 kwietnia 2025 r.² obejmuje dwie znaczące zmiany w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki³. Pierwsza z nich dotyczy składu sądu rozpoznającego skargę. Zgodnie z proponowaną zmianą w art. 8 ust. 1 ma otrzymać następujące brzmienie: „1. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego”. Druga zmiana ma natomiast obejmować cały art. 13. Zgodnie z propozycją artykuł ten ma otrzymać następujące brzmienie:

Art. 13. 1. Odpis orzeczenia uwzględniającego skargę dotyczącą przewlekłości postępowania sądowego wraz z uzasadnieniem sąd doręcza prezesowi właściwego sądu. Prezes sądu, któremu doręczono orzeczenie, jest obowiązany do podjęcia czynności nadzoru przewidzianych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 334).

2. Odpis orzeczenia uwzględniającego skargę dotyczącą przewlekłości postępowania prowadzonego przez komornika wraz z uzasadnieniem sąd doręcza Ministrowi Sprawiedliwości.

3. Odpis orzeczenia uwzględniającego skargę dotyczącą przewlekłości postępowania przygotowawczego wraz z uzasadnieniem sąd doręcza prokuratorowi przełożonemu nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym postępowanie przygotowawcze. Prokurator, któremu doręczono odpis orzeczenia, jest obowiązany do podjęcia czynności nadzoru przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2024 r., poz. 390)”.

Jeśli chodzi o pierwszą zmianę, to należy zauważyć, że w aktualnym stanie prawnym sąd rozpoznaje skargę w składzie trzech sędziów. Na tle tej regulacji, która nie wywoływała do tej pory większych wątpliwości w praktyce, w piśmiennictwie podkreślono, że przyjęta przez ustawodawcę zasada rozpoznawania skargi w składzie trzech sędziów wchodzi w grę niezależnie od rodzaju postępowania, w toku którego skarga została wniesiona. Jeżeli w postępowaniu, wymienionym w zamkniętym katalogu przewidzianym w art. 3 ustawy, zażalenia rozpoznawane są w składzie jednoosobowym, to nie ma to wpływu na skład sądu właściwego do rozpoznania skargi na przewlekłość tego postępowania. Ponadto dostrzeżono, że dotychczasowe brzmienie art. 8 ust. 1 odpowiadało na gruncie k.p.c. brzmieniu art. 397 § 1 k.p.c. w kształcie sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw⁴.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ W artykule autor posługuje się powszechnie używanymi w języku prawniczym skróconymi nazwami ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2023 r., poz. 1725). Drugie określenie, z którego korzysta w artykule, to ustawa „przewlekłościowa”.

² Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw – Projekt z dnia 15 kwietnia 2025 r. (<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/projekty-aktow-prawnych>; dostęp: 5.06.2025).

³ Należy w tym miejscu zaznaczyć, że przedmiotem niniejszych uwag nie objęto rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (UD227) – projekt z dnia 17 maja 2025 r., który przewiduje znacznie szersze zmiany w ustawie „przewlekłościowej”. Projekt ten ukazał się dopiero w czerwcu 2025 r., po oddaniu pierwotnej wersji niniejszego tekstu do wydawnictwa. Projekt ten wymaga szczegółowego omówienia w odrębnym opracowaniu.

⁴ Dz.U. z 2023 r., poz. 1860.

Dominik Bednarski

SĘDZIA SĄDU REJONOWEGO W GRUDZIĄDZU

Impresje z wizyty w Świątyni Nauki.

Głos z nizin

„W teorii nie ma różnicy między teorią a praktyką – w praktyce jest” (Yogi Berra)
(felieton)

Jakiś czas temu otrzymałem zaproszenie na seminarium naukowe. Zaplanowano je w formie spotkania teoretyków, praktyków (głównie sędziów) oraz praktyków-teoretyków. Inicjatywa zacna, tak więc ochoczo inwytację przejąłem. Ciekawa materia, mająca przy tym praktyczne konotacje, przedstawiona została niezwykle merytorycznie. A jednak uczelnię opuściłem z bliżej nieokreślonym, wewnętrznym poczuciem frustracji. Nie do końca wiedziałem dlaczego.

Temat spotkania, tak znakomicie i rzeczowo zaprezentowany, dotyczył (pewnych) praktycznych problemów. Jednak następcza dyskusja wcale go nie dotyczyła, zbaczając na inne obszary, pomimo starań o powrót do głównego wątku. Sędziowie pytali i debatowali o informatyzacji sądów, sztucznej inteligencji, zażaleniach poziomych i składach. Ktoś wspominał kraje skandynawskie, gdzie – jak twierdził – niewiele jest w sądzie sekretarzy, za to wiele algorytmów. Ktoś inny zwrócił uwagę na paradoksy konsultacji nowel, ponieważ czasu na opiniowanie jest śmiesznie mało.

Natłok zmian, potoki nowelizacji. Czy system prawny to wytrzyma? Według niektórych już upadł. Przynajmniej częściowo, to znaczy w zakresie Kodeksu postępowania cywilnego, jak twierdzi Robert Kulski w swoim artykule¹. Wtórkuje mu Jacek Gudowski^{2,3}. W ogóle się z autorami zgadzam, w szczególności – nie zawsze i niekoniecznie.

Systematyka kodeksu, skomplikowane oznaczenia jednostek redakcyjnych – zgoda – to nawet przy protokołowaniu bywa uciążliwe (vide: art. 162 k.p.c.). Nie mówiąc

o właściwym stosowaniu procedury jako takiej. Zróżnicowane sposoby badania braków przy zażaleniach pionowych i poziomych (art. 394(1a) § 1(1) k.p.c. i art. 394(2) § 1(2) k.p.c. vs. art. 395 § 1 k.p.c.). Składy sądów rozpoznających poszczególne zażalenia. Kompletnie niepraktyczna (i przez to martwa) instytucja posiedzenia przygotowawczego. Mnożenie postępowań odrębnych. Zdecydowanie takiej legislacji nie kibicuję.

Nie przekonuje mnie jednak bezlitosna krytyka „przeróżnych «ulepszeń» procesowych”, które, zdaniem R. Kulskiego, „tylko pozornie zdają się być pożyteczne”⁴. Owe „przeróżne «wynałazki» procesowe”⁵, z padotu pierwszoinstancyjnego sędziego, nie jawią się tak dyletancko.

Bronić art. 128(1) k.p.c. w tym miejscu nie zamierzam, ponieważ uczyniłem to już wcześniej⁶.

Cenię art. 47(2) k.p.c., który dopuszcza wydanie przez asystenta sędziego zarządzenia w zakresie czynności przewodniczącego. Bo „wynałazek” ten zwalnia sędziego z konieczności wykonywania wielu prostych (w zasadzie kancelaryjnych) czynności i z pewnością nie deprecjonuje prawdy jako podłoża orzeczenia o istocie sprawy⁷. Wpisuje się przy tym w systemową rolę asystenta sędziego, którego zadaniem jest, między innymi, przygotowanie spraw sądowych do rozpoznania (art. 155 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r.⁸). Nawiasem mówiąc, w systemie brytyjskim, gdzie sędzia prowadzi jedną dużą sprawę przez miesiąc, ciężar przygotowania procesu, w tym przesłuchania świadków, spoczywa na pełnomocnikach, pełnomocnicy przygotowują też dla sędziego projekt rozstrzygnięcia⁹.

Zaskakujące, ale przepis art. 191(1) k.p.c. również okazał się dla mnie (i chyba nie tylko) użyteczny. A stało się tak, gdy pewien pełnomocnik z urzędu źle sformułował pozew.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ Zob. R. Kulski, *Upadek polskiego Kodeksu postępowania cywilnego*, Monitor Prawniczy 2023, nr 8, s. 463–467.

² Zob. J. Gudowski, *Kodeks postępowania cywilnego A.D. 2022. Esej o postmodernizmie, obskurantyzmie prawnym i niekompetencji*, PS 2023, nr 2, s. 20–47.

³ Zob. Potrzebna nowa procedura cywilna, obecnego kodeksu nie da się poprawić, wywiad z J. Gudowskim, <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/konieczna-zmiana-procedury-cywilnej-sedzia-gudowski,525781.html>.

⁴ R. Kulski, *op. cit.*

⁵ J. Gudowski, *op. cit.*

⁶ D. Bednarski, *Tabu „kopiuj-wklej” – czyli o podejściu holistycznym*, Praktyczny biuletyn dla sędziów nr 11/2024, Czytelnia Currendy.

⁷ Według J. Gudowskiego, *op. cit.*: „Bardzo niepokojące są tendencje do coraz śmielszego deprecjonowania prawdy jako podłoża orzeczenia o istocie sprawy. O tym zjawisku świadczy m.in. (...) dokonywanie przeróżnych „wynałazków” procesowych (np. art. 47(2), 191(1), 271(1), 278(1), 458(9) i 505(7) k.p.c.)”.

⁸ Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.

⁹ A. Łazarska, *Praca w sądzie – fabryka marzeń?*, Rzeczpospolita z 17.03.2019 r.

dr Grzegorz Kamieński

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH ANGELUSA SILESIIUSA
W WAŁBRZYCHU, RADCA PRAWNY

Czy do naprawy samochodu ma zastosowanie art. 6 ust. 1 u.p.k.?

Wprowadzenie

Zastosowanie przepisu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta¹. Przepis ten określa bowiem, że do umowy, na mocy której przedsiębiorca jest zobowiązany do przeniesienia własności towaru i wykonania usługi, stosuje się przepisy dotyczące umów zobowiązujących do przeniesienia własności. Pojawia się więc pytanie, czy tak opisany zakres przedmiotowy regulacji pozwala na zastosowanie przepisów ustawy o prawach konsumenta do wykonania usługi naprawy samochodu (może ona łączyć elementy wykonania usługi i nabycia części niezbędnych do wykonania usługi, a więc nabycia towaru).

Zakres stosowania u.p.k.

Przepis art. 1 u.p.k. stanowi, że ustawa określa prawa przysługujące konsumentowi, w szczególności:

- 1) obowiązki przedsiębiorcy zawierającego umowę z konsumentem;
- 2) zasady i tryb zawierania z konsumentem umowy na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa;
- 3) zasady i tryb wykonania przysługującego konsumentowi prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa;
- 4) zasady i tryb zawierania z konsumentem umowy na odległość dotyczącej usług finansowych.
- 4a) zasady i tryb wykonania praw konsumenta będącego stroną umowy zobowiązującej do przeniesienia własności towaru na konsumenta;
- 4b) zasady i tryb wykonania praw konsumenta będącego stroną umowy o dostarczanie treści cyfrowej lub usługi cyfrowej.

Rozszerzenie zakresu na umowy mieszane, a więc umowy łączące wykonanie usługi i przeniesienie własności towaru, następuje na mocy art. 6 ust. 1 u.p.k.

Podstawowym celem ustawy o prawach konsumenta jest transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.Urz. UE L Nr 304, s. 64 ze zm.)². Obowiązek dokonania transpozycji dyrektywy 2011/83/UE nakłada na państwa członkowskie art. 28, zgodnie z którym państwa członkowskie zobowiązane były do przyjęcia i opublikowania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy do dnia 13 grudnia 2013 r., przy jednoczesnym wyznaczeniu najpóźniejszego terminu ich wejścia w życie na dzień 13 czerwca 2014 r.

Wramach nowelizacji dokonanej mocą ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy o prawach konsumenta, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe³ z dniem wejścia w życie (1.01.2023 r.), dodane zostały dwa nowe rozdziały: Rozdział 5A „Umowy zobowiązujące do przeniesienia własności towaru na konsumenta” oraz, związany bezpośrednio z implementacją dyrektywy 2019/770 Rozdział 5B „Umowy o dostarczanie treści cyfrowej lub usługi cyfrowej”.

Celem ustawy było ujednolicenie i doprecyzowanie przepisów dotyczących umów konsumenckich zawieranych w okolicznościach typowych, czyli w lokalu przedsiębiorstwa, w zakresie obowiązków informacyjnych, a także do ujednolicenia i doprecyzowania przepisów dotyczących umów konsumenckich zawieranych w okolicznościach nietypowych – a zatem poza lokalem przedsiębiorstwa oraz na odległość (w tym przez Internet) w zakresie obowiązków informacyjnych, wymogów formalnych związanych z zawieraniem takich umów oraz prawa odstąpienia od nich⁴. Wprowadzone przez ustawodawcę rozwiązania zostały poddane niemal powszechnej krytyce; tak np. choćby w odniesieniu do art. 6 ust. 1 u.p.k.⁵

Zuwagi na to, że dyrektywa 2011/83/UE, z mocy art. 4, wprowadza harmonizację zupełną, państwa członkowskie nie mogą w uregulowanym nią zakresie utrzymywać ani wprowadzać do swojego prawa krajowego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w dyrektywie.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ Dz.U. z 2024 r., poz. 1796; dalej: u.p.k.

² Zob. uzasadnienie projektu ustawy o prawach konsumenta, Druk sejmowy Nr 2076, Sejm RP VII kadencji, s. 1

³ Dz.U. z 2022 r., poz. 2337.

⁴ Zob. uzasadnienie projektu ustawy o prawach konsumenta, Druk sejmowy Nr 2076, Sejm RP VII kadencji, s. 1–2.

⁵ Zamiast wielu: F. Zoll, *Problem z pojęciem umowy sprzedaży w nowej ustawie o prawach konsumenta – zagadnienie umów mieszanych z obowiązkiem świadczenia usługi*, Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny 2014, nr 4, s. 13.

Marcin Uliasz

DOKTOR HAB., PROF. URAD
SĘDZIA SĄDU OKRĘGOWEGO W LUBLINIE

Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, ale przed jego uprawomocnieniem się nastąpiło przejście dochodzonego roszczenia na następcę powoda (nakaz prawidłowo doręczono następcy powoda), to czy możliwe jest nadanie „zwykłej” klauzuli wykonalności, czy też można ją nadać wyłącznie na podstawie art. 788 k.p.c.?

Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym (a przed jego doręczeniem powodowi) nastąpi wstąpienie następcy powoda w miejsce poprzednika, to nakaz powinien być doręczony następcy (aktualnemu powodowi). Dochodzi wówczas do przejścia uprawnienia w toku postępowania, gdyż przejście to ma miejsce przed uprawomocnieniem się nakazu zapłaty.

Według art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszedł na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym

lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. „Powstanie tytułu egzekucyjnego” w przypadku nakazu zapłaty ma miejsce dopiero wraz z uprawomocnieniem się tego nakazu zapłaty. Natomiast „wydanie tytułu” to dzień wydania nakazu zapłaty. Przepis ten nie odnosi się zatem wprost do przypadku, w którym przejście uprawnienia ma miejsce w okresie pomiędzy wydaniem tytułu (nakazu zapłaty) a powstaniem tytułu egzekucyjnego (uprawomocnieniem się nakazu zapłaty).

Prima facie, mogłoby się wydawać, że w takim przypadku nie jest możliwe nadanie klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. Stanowisko to należy jednak odrzucić. W takiej sytuacji doszłoby do nadania „zwykłej” (deklaratywnej) klauzuli wykonalności, a taka klauzula jest nieprzydatna. W nakazie zapłaty jest bowiem oznaczony pierwotny powód i na podstawie takiego tytułu wykonawczego aktualny wierzyciel (następca powoda) nie mógłby wszcząć postępowania egzekucyjnego.

Ztego względu należy w omawianym przypadku zastosować wykładnię logiczną przepisu art. 788 § 1 k.p.c. przy wykorzystaniu wniosku *a maiori ad minus*. Skoro przepis ten znajduje zastosowanie w razie przejścia uprawnienia w toku sprawy przed wydaniem nakazu zapłaty oraz po uprawomocnieniu się tego nakazu zapłaty, to tym bardziej powinien być stosowany wtedy, gdy przejście uprawnienia ma miejsce pomiędzy wydaniem nakazu zapłaty a jego uprawomocnieniem.

Więcej pytań i odpowiedzi
możesz zobaczyć [tutaj](#)

W „Przeglądzie Prawa Egzekucyjnego” 2/2025 polecamy m.in. artykuły:

dr hab. Andrzej Jarocho, prof. UAM

Sytuacja prawna dłużnika w sądowym postępowaniu egzekucyjnym: równouprawnienie, uprzywilejowanie czy potrzeba ochrony

dr hab. Anna Kościółek, prof. UR

Ewolucja zakresu ograniczeń egzekucji sądowej a cel postępowania egzekucyjnego

dr hab. Tadeusz Zembruski, prof. UW

Pozycja procesowa dłużnika zajętej wierzytelności lub prawa w sądowym postępowaniu egzekucyjnym

Przegląd Prawa Egzekucyjnego nr 2/2025

jest dostępny bezpłatnie w Czytelni

czytelnia.currenda.pl

